GRADSKA BIBLIOTEKA
„JURAJ ŠIŽGORIĆ"
ŠIBENIK
NAUČNI ODSJEK

Poštarina plaćena u gotovom

NOVA TRIBUNA

Godina VII | Pretplata mjesečno D 6.— Inozem. 10 Pojedini broj Din. 1.50 Čekovni račun br. 34.159 | Petak 21 jula 1939 | Rukopisi se ne vraćaju. Oglasi se računaju po tarifi. Plativo i utuživo u Šibeniku. | Br. 593

Delfin Ujenko Šibenik

NEPRIZNAVANJE

Da li nepriznavanje nadnaravnog (franscendentalnog) svijeta ujedno je i objektivna vrijednost da taj svijet ne postoji? Jasnije rečeno: da li nepriznavanje Boga ujedno je i objektivna sigurnost da ne postoji Bog? U tom pitanju razilaze se ljudi u dva skoro neprijateljska tabora u naziranju na svijet. Neki vele: mi ne priznajemo ništa ili ne vjerujemo u ništa, osim u ono što možemo vidjeti, opipati, okusiti itd., dakle, za nas postoji samo ono što možemo da dohvatimo našim čulima ili osjetilima, a sve drugo što je van kruga naših čula, za nas ne postoji. Ako neko vjeruje u nešto što je nevidljivo ili ne fizičko ili metafizičko, to pripada u carstvo maštanja ili u krug vjere naivnjaka. Oni koji priznaju nevidljivi, metafizički svijet, kažu: mi priznajemo uz čutila i naš razum i um kojim dokučujemo i nevidljivo i neopipljivo i dolazimo do saznanja da postoji drugi svijet, osim ovog što se odražuje u našim čulima, pa nazivlje one prve bezumnima, jer neće da priznadu sposobnost umnog saznanja.

Koji od ova dva tabora ima pravo, nije svrha ovim retcima da ispituje već analogno ovom filozofskom nadmudrivanju, mi postavljamo jedno čisto naše, savremeno, nacionalno pitanje: da li nepriznavanje nekih naših ljudi, nečega bitnog, nacionalnog našega, ujedno je i objektivna sigurnost da to nešto ne postoji? A to nešto jest: Jugoslovenstvo i Jugoslavija. Što je Jugoslovenstvo i da li ono sa Jugoslavijom danas postoji?

Jugoslovenstvo i Jugoslavija danas je objektivna sigurnost, jer je opće priznata stvarnost, a nije subjektivna vrijednost koja bi vrijedila samo za nekoga ili nekolicinu. Ko god ima zdrav razum i sposoban je da vidi realnost, taj čuje, vidi, osjeća i zna da je Jugoslovenstvo; opstojnost, realnost, opipljivost jedne istoričke, samonikle, tradicionalne, otporne, samoobrambene energije i akcije jednog sa dubokim korijenjem, sa nesalomivim deblom i razgranatom krošnjom silnog hrasta, milenijima osposobljena da prkosi nepogodi, olujı i gromu.

Jugoslovenstvo nije nešto umjetno nakalamljeno. Naprotiv, ono je od dolaska Jugoslovena u današnju postojbinu bilo i ostalo, u jezgru svojem, nepromjenljivo i u bitnosti svojoj, zajedničkoj Jugoslovenima, a to je krv, jezik, ćud, naklonosti i atributi karakterističnih, individualnih nastrojenja koja se javljaju i danas kod Hrvata i Srba uz sitne, nekarakteristične nianse, asimilacijom i selekcijom izazvane kroz stoljeća. No važna je činjenica da su nam najstrašnije zapreke stajale na putu da se naša duševna zajednica uzdrži i pojača, da svijest našeg bratstva krvnog i jezičkog jedinstva prijeđe u svijesno nacionalno i državno ujedinjenje, jer Franak i Turčin i Mlečić i Austrougarska monarhija, a najzad Bizant i Rim kulturnim i vjerskim utjecajima, sve je to neprekidno kroz stoljeća, odvajalo jedan isti narod naš, u dva neprijateljska tabora. Prema sistematskom nastojanju naših izrabljivača i silničkih gospodara, mi smo imali da postanemo sasvim dva tuđa, dapače neprijateljska naroda. Ali što se je dogodilo? Sasvim nešto protivno od onoga što htjedoše naši iskopajnici i najodurniji ugnjetači. Pravjekovni instinkt krvi, jezika, ćudi, naklonosti i svesilne volje naše izvojšti naše Oslobođenje i Ujedinjenje.

No najnoviji udar i podmukli napadaj protiv Jugoslovenstva i Jugoslavije nastade u najnovije vrijeme, u nečemu što je po sebi najodurnije, a to je nepriznavanje Jugoslovenstva i Jugoslavije! U prve dane opstanka Jugoslavije i sve skoro do smrti velikoz Ujedinitelja, upijavak starih naših neprijatelja bijaše donekle potajan, ali neprestano potkrepljivan domaćim ostacima smrvljene austrougarske monarhije, dok u ova tri, četiri godine posljednje, u granicama naše države, postade otvorena borba protiv jugoslovenske ideologije i njenih najplemenitijih pretstavnika živih i mrtvih.

Jugoslovenstvo, kojemu je čisti cilj: bratstvo, sloga i ljubav, ravnopravnost i sloboda svih Jugoslovena, da ujedinjenim bratskim snagama obezbijedi jaku, samostalnu nesalomljivu nacionalnu državu Hrvata, Srba i Slovenaca sa narodnom svojom dinastijom Karađorđevića i da joj nijedna vanjska sila nikada ne otme samostalnost, suverenost i slobodu, to i takovo Jugoslovenstvo izvrgnuto je danas napadajima kao da je nešto što bi imalo da sruši našu mladu državu ili da pokopa sve što je srpsko i hrvatsko i slovenačko. Jugoslovenstvo, po pisanju i po govorenju njegovih, domaćih neprijatelja, jest neprijatelj naše države, jer je tobože nešto što neće ogromna veličina Srba, Hrvata i Slovenaca!

Što hoće neprijatelji Jugoslovenstva? Hoće raskid jedinstva i bratstva srpskohrvatskog; hoće tri posebna naroda, i to ne jugoslovenska, već narod srpski, narod hrvatski, narod slovenački, koji nema ništa zajedničko sa Jugoslovenstvom; hoće donekle, najzad, tri države koje bi spajala personalna unija, ali svaki bi od ta tri naroda živio kao posebna individualnost, kao nešto svoje i odijeljeno nekom vrstom kineskog zida, tako da navijek prestane ono najjače i najsvetije što dosad činjaše Jugoslaviju — Jugoslavijom. Njima ni slučaj kobne sudbine bivše Čehoslovačke ne otvori oči! Njima ne govori ništa ni naše robovanje Mlečiću, Turčinu i Austrougarskoj; za njih nema smisla ona vječna istina: Ko neće brata za brata, taj hoće tuđina za gospodara!

Tako naši separatistički ideolozi, svojim nepriznavanjem, misle da su već srušili opstojnost Jugoslovenstva, pa im ne treba nego samo korak, pa će od Jugoslavije napraviti »ovu« ili »onu« državu!

Ima ona u Sv. Pismu koja kaže: Nepriznavanje poznate istine, grijeh je koji se ne prašta na ovome ni na drugome svijetu. Ima li danas očitije istine od ove: Jugoslovenstvo i Jugoslavija postoji? Jugoslovenstvo, koje obuhvata Srbe, Hrvate i Slovence kao tri rođena brata, jedino je sposobno da spasi slobodu i suverenost Jugoslavije! Nepriznavanje ove stvarnosti zabluda je i očito neprijateljstvo protiv Jugoslavije koje će se osvetiti onima koji ogrezuše u grijehu protiv Duha Svetog.

Dr. M. P.

NE MEĐUNARODNJEŠENJE, NEGO STVARNO I KONAČNO RJEŠENJE

Napisao dr. V. Pavlić.

U Berlinu se veoma pažljivo prati odjek, koji su u zapadnim silama i u Poljskoj izazvale najnovije Chamberlainove izjave o pitanju Danziga. Pri tom se nekako sam po sebi nameće dojam, da štampa spomenutih zemalja možda još i više nego sam Chamberlain pokazuje nastojanje, koje ide za tim, da se iz problema Danziga stvori pravo pravcato pitanje prestiža, koje bi imalo poslužiti za demonstriranje odlučnosti zapadnih sila. Pri tom se naravno ne predviđa, da je upravo Poljska — kako u Berlinu shvaćaju izlaganja poljske štampe — dobro razumjela smisao Chamberlainovih riječi i da ih tumači kao izravno ohrabrivanje i odobravanje dosadašnjeg poljskog držanja. Obzirom na stanovite Chamberlainove izjave naglašuje se sa strane Wilhelmstrasse ponovno, da je Njemački Reich rješenje pitanja Danziga oduvijek smatrao samo predmetom rješavanja mirnim putem, pri čemu interesi same luke kao i njene pozadine moraju ostati osigurani na obostranu korist.

Chamberlainovo aludiranje na mogućnost poboljšanja sadašnjeg statuta slobodnog grada Danziga naišlo je na zanimljivo, u Berlinu mnogo zapaženo tumačenje u opaskama lista »Slovo« iz Wilne, kojem je izričito Chamberlainovo pozivanje na Beckov govor od 5. svibnja dalo povod za pretpostavku, da je ta pobuda za pregovore uslijedila u sporazumu s Poljskom. Da Njemačka nije međutim nikako bila kakvim „međunarodnim rješavanjima", može se zaključiti već iz pisanja poluslužbene „Deutsche diplomatisch-politische Korrespondenz", u kojoj se veli, da se razumije samo po sebi, da će baš obzirom na namjeru donešenja takvog međunarodnog rješenja, za kojim idu Engleska i Poljska, koli sam Danzig toli i Njemački Reich tim energičnije i odlučnije požurivati konačno i jedino zakonito rješenje. Korespondencija se u opravdanju takvog shvaćanja poziva još jednom na obećanja samih saveznika, dana njemačkom narodu u Lansingovoj noti od 5 studenoga 1918, koja također i stanovništvu Danziga daju proklamirano pravo i dobru vjeru, da »svijesno pune potpore sa strane Reicha nepokolebivo slijedi svoj sigurni cilj, a ne da još i dalje u duhu Versaillesa ostane objektom narodu tuđe politike.

U njemačkoj se uostalom Chamberlainova izjava da taj u Versaillesu stvoreni statut slobodnog grada Danziga »u samoj osnovi ne izgleda ni nepravednim ni nelogičnim«, osjeća kao protivurječje s naxorima, koje je prije zastupalo englesko javno mnijenje. Njemačka štampa to i dokazuje iznošenjem mnogobrojnih izjava vodećih engleskih državnika i novina iz ere versailleskih pregovora i vremena njenih posljedica, koji čitavo to za Danzig i koridor donešeno rješenje jednodušno označuju »kardinalnom pogrješkom« i »stalnim ugrožavanjem mira". U tom su se mišljenju, kako to proizlazi iz točno citiranih izjava, sasvim slagali Lloyd George, general Smuts, sir Austen Chamberlain, William Dawson, jedan od stručnjaka za njemačko-poljska pogranična pitanja i mnoge druge poznate engleske ličnosti, kao i vodeće engleske novine. Dok sir Auster Chamberlain u ono vrijeme izjavio, da Engleska neće maknuti niti prstom za spasavanje poljskog koridora.

To protivurječju između prijašnjeg i sadašnjeg držanja Engleske predočuje po njemačkom mišljenju zorno i na pažnje način također i činjenica, da britanske bombaške eskadrile — kako to javljaju englenske novine — namjeravaju svoje neki dan započete ekskurzije nad područjem saveznićke Francuske uskoro proširiti također i nad Poljsku. Ako se ljet naš Francuskom označuje »značnom ratnom vježbom«, onda se naravno u Njemačkoj javljaju sumnje, da li će se taj svakako neobični pothvat zaista i iscrpjeti u toj svrsi ili mu se podloga mora potražiti u stanovitoj demonstraciji s ciljem zastraživanja Njemačke. Berlinu se svakako ukazuje na to, da neprikrivene grožnje francuskog lista imaju obratnu vrijednost također i za francuske i engleske gradove.

Njih. V. Kralj i Kraljica u Splitu

Nj. Vel. Kralj Petar II i njegova ljubljena majka Nj. Vel. Kraljica Marija po završenom djelu odmora sprovedenog u Milocěru neočekivano su jučer stigli u Split Njih. Vel. otputovali su dalje dvorskim vlakom za Bled.

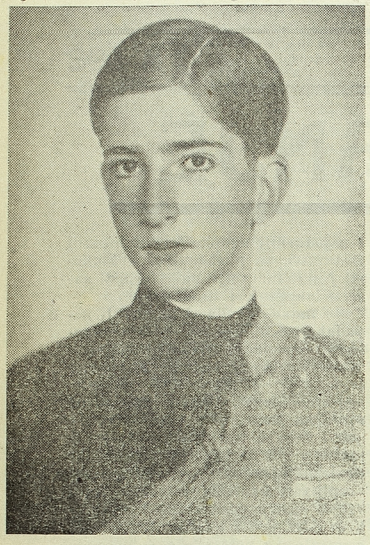
Iako se za ovaj dolazak nije uopće znalo, na obali sakupila se je ogromna masa svijeta, koja je spontanim oduševljenjem htjela da pozdravlja svog mladog Kralja i Kraljicu Majku.

NJ. VIS. KNEZ NAMJ. PAVLE i Kneginja Olga po dolasku u Londonu prisustvovali su počasnoj večeri kod britanskog Kralja i Kraljice. Na večeri su bili pretsjednik britanske vlade Chamberlain i ministar vanjskih poslova lord Halifax.

Impozantna smotra sokolske snage

Izaslanik Nj. Vel. Kralja Petra II. i Nj. Vis. Namjesnika Pavla na sokolskim svečanostima

PREKO 6.000 SOKOLA I SOKOLICA PRISUSTVOVALO III SLETU SOKOLSTVA NA JADRANU. — VELIČANSTENA POVORKA OD 10.000 LJUDI

Nj. Vel. Kralj Petar II

Na dan 15 i 16 jula održan je u Sušaku III Slet Sokolstva na Jadranu i IX Slet sokolske župe Sušak-Rijeka. Slet se održao pod visokim pokroviteljstvom Nj. Kr. Vis Kneza Namjesnika Pavla.

Sokolska župa Sušak-Rijeka učinila je sve što je bilo moguće da taj Slet uspije što bolje i može biti zadovoljna uspjehom. Sletu je prisustvovalo 25 župa iz raznih krajeva Jugoslavije, sa preko 6.000 Sokola i Sokolica. Gosti su počeli dolaziti već u petak, te su svi, bez razlike lijepo primljeni i dočekani, kako od Sokola, tako i od građanstva. Na Sušak se sletilo toliko Sokola, da se vidi sokolska snaga koja je u punoj mjeri za vrijeme sletskih dana manifestirana. Lijepi niz nacionalnih manifestacija, priređenih u Sušaku, ostati će u pamćenju svima.

U subotu i nedjelju održana su razna takmičenja, na kojima su uzela učešća sokolske župe Sušak-Rijeka, Šibenik-Zadar i Split. Na ovim se utakmicama najbolje plasirala sok. župa Split, dok su ostale dvije župe bile podjednako jake.

U subotu naveče priređena je sokolska akademija na kojoj je izvedeno nekoliko tačaka i dva baleta. Nakon izvedenog programa razvio se ples, koji je potrajao u odličnom i bratskom raspoloženju do kasno u noć. Toj je svečanosti prisustvovalo oko 5000 osoba

VELIČANSTVENE POVORKE I ZBOROVANJE U NEDJELJU UJUTRO

Sokolima iz udaljenijih mjesta iz sokolske župe Split i župe Šibenik—Zadar, koje su stigle posebnim parobrodima »Kosovo«, „Split“ i »Jugoslavija«, kao i sokolima sa ostrva i bliže okoline, priređene burne manifestacije. Dok su sokoli u dugoj povorci prolazili gradskim ulicama, koje su bile iskićene zastavama i ukrašene slavolucima, građanstvo je klicalo Kralju, Jugoslaviji i sokolstvu.

Oko 11 sati počela se formirati svečana manifestaciona povorka na Trsatu koja je predvođila šibenska sokolska glazba. Na čelu povorke nalazio se jedan odred sokolske konjice sa jugosl. zastavama. Iza toga slijedilo je 15 glazba i 7000 Sokola i Sokolica i oko 3000 građanstva. Povorka je bila upravo veličanstvena. Društvenih zastava bilo je 36. Građanstvo je nestrpljivo po ulicama očekivalo dolazak povorke, a kad se ova pojavila počelo je urnebesno i neprekidno klicanje Kralju Petru II, Knezu Namjesniku Pavlu, Jugoslaviji, jugosl. vojsci i Sokolstva. Sa prozora i balkona, okičenih jugoslovenskim, a zbog proslave rođendana g. dra V. Mačeka i hrvatskim zastavama, obasipani su Sokoli cvijećem. Povorka je krenula preko Trsata do Sokolskog trga, gdje su održani pozdravni govori.

Na trgu je već čekalo okupljeno građanstvo, koje je neprestano klicalo Nj. Vel. Kralju, Kraljevskom Domu, Jugoslaviji i Sokolima. Dolazak vojske i izaslanika Nj Vel. Kralja Petra II i Nj. Vis. Kneza Namjesnika Pavla naročito je srdačno pozdravljen.

Pored izaslanika g. puk. Zueha i predsjedništva Saveza Sokola g. dra O. Gavrančića prisustvovali su ovom zborovanju izaslanik vršioca dužnosti Bana Savske banovine g. Stanoja Mihaldžića, izaslanik Ministra vojske i mornarice g. major B. Božović, vršilac dužnosti gradonačelnika g. Mir. Kolacio, sreski načelnik g. I. Rušnjak, predstojnik gr. policije g. dr. Ivo Lipovšćak, komesar pogran. policije g. Antičević, delegati svih nacionalnih društava i druge odlične ličnosti. Zborovanje je otvorio starješina sok. župe Sušak-Rijeka g. Ivo Polić ovim govorom:

»Gospodine zastupniče Nj. V. Kralja i Nj. Vis. Kneza Namjesnika Pavla pokrovitelja Sleta Sokolstva na Jadranu, gospođe, gospodo, sestre i braćo, draga naša sok. omladino!

Po zavjetu u sokolskoj Petrovoj Petoljetnici izvršava naša župa, održavajući danas svoj IX Slet i s njime spojen III Slet Sokolstva na Jadranu, zavjetnu misao posvećenu svome sokolskom Starješini, našem mladom Kralju Petru II.

Sokolstvo naše župe osjeća osobito zadovoljstvo što se danas taj zavjet pretvara u djelo, uz obvezatnu saradnju naših sokolskih družica, br. župa »Split«, »Šibenik-Zadar« i uz dobrovoljnu potporu jačih i slabijih delegacija 15 sokolskih župa.

Naše je zadovoljstvo danas to veće, jer smo počašćeni u dovršenju ovog našeg djela visokim pokroviteljstvom Nj. Kr. Vis. Kneza Namjesnika Pavla, pa se tako i ova manifestacija, namijenjena Kralju Sokolu, provodi uz saradnju Njegova najbližeg rođaka Kneza Namjesnika Pavla.

Držeći ovim činom počašćeno čitavo Sokolstvo sa strane Doma slavne dinastije Karađorđevića, neka Sušakom i Jadranom odjekne naš gromki poklik:

Da živi Kralj Petar II! Da živi Knez Namjesnik Pavle! Da živi čitav Dom Karađorđevića!

Gosp. pukovnika Zuch A. Stjepana, zastupnika komandanta 2 planinskog pešadiskog puka kao zastupnika Nj. Vel. Kralja Petra II molim da izvijesti Nj. Vel Kralja o ovim spontanim manifestacijama odanosti i ljubavi, Vas g zastupniče pozdravljam našim sokolskim Zdravo!

Istodobno molim Vas g. zastupniče Nj. Vis. Kneza Pavla da izrazite našu osobitu hvalu za visoku pažnju koja nam je ukazana Njegovim pokroviteljstvom. Hvala Vam. Zdravo!

Pozdravljam g. potbana Stanoja Mihaldžića kojega zastupa banski inspektor brat Dušan Ribar, ujedno Te molim dragi brate da izraziš u ime sletskog odbora g. podbanu našu zahvalnost za ukazanu pomoć, a Ti brate Dušane da si nam Zdravo!

Sa naročitim veseljem pozdravljam g. Ministra vojske i mornarice kojega je zastupnik g. major Božović Boško. Mi sokoli gledamo u našoj vojsci žilu kucavicu naše drage otadžbine Jugoslavije, stoga Sokolstvo rame uz rame nepomućeno sarađuje s vojskom.

Braćo i sestre, neka živi i napreduje jugoslovenska vojska!

Vršioca dužnosti gradonačelnika br. Miroslava Kolacia pozdravljam, a preko njega i čitavo gradsko zastupstvo koje je ovaj put s njime zajedno dokazalo da zna cijeniti rad i žrtve što ih Sokolstvo pridonosi za kulturno i nacionalno podizanje omladine.

Zahvaljujuć Ti za dosadanje razumijevanje molim Te da i dalje posvetiš Sokolstvu onu pažnju koju ono punim pravom zaslužuje.

Sestre i braćo, neka živi domaćina i prvi građanin našeg lijepog Sušaka.

Pozdravljam predstavnike državnih vlasti i sve ostale pretstavnike koji su svojom prisutnošću uveličali ovu našu sokolsku manifestaciju.

Izaslanika br. Saveza zamjenika saveznog Starješine br. dra Otona Gavrančića najsrdačnije pozdravljam sa željom da ostane i dalje našoj župi naklonjen kako je bio i dosada u svakoj prilici katkod je naša župa na njega apelirala. Istodobno ga molim da bude kod br. Saveza tumačem svih teškoća i nevolja s kojima se župa bori na čitavom svom teritoriju.

Sestre i braćo, neka živi naš neustrašivi borac i propagator sokolske misli br. dr. Oton Gavrančić.

Naročitim veseljem pozdravljam člana tehničkog komiteta Ruskog razgraničkog Sokolstva br. Stanislava Uzunova. Dobro nam došao! Zdravo;

Pozdravljam sve predstavnike župa, vas braću, sestre, naraštaj i djecu iz raznih udaljenih i bližih krajeva naše prostrane domovine koji ste pohitali ovamo na naš plavi Jadran, da Vašim prisustvom ulijete u naše duše nov elan za daljnju borbu na očuvanju naših najsvetijih sokolskih i nacionalnih ideala.

Mi Vam sestre i braćo, obećajemo da ćemo ostati vjerni amanetu blaženopočivšeg Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja i da ćemo stajati i dalje nepokolebljivo na braniku jedinstva naroda i nedeljivosti Jugoslavije.

Sokoli su bili i ostat će čuvari svih tekovina za koje su podnesene tolike dragocjene žrtve. Sokolski put je određeni vodi do sigurne pobjede. On može biti još trnovitiji nego što je bio dosada, ali nam pobjeda izostati ipak neće.

Naša će biti zadaća da i unaprijed propevijedamo slobodu, jednakost slogu i bratstvo imajući uvijek na umu u najskorijoj budućnosti iskušano pravilo: »Tko neće brata za brata taj će tuđina za gospodara!«

Neka živi Jugoslavija! Živjelo Sokolstvo! Braćo i sestre Zdravo!«

Poslije toga govorio je vršilac dužnosti pretsjednika Općine grada Sušaka g. Kolasio, koji je u svom govoru pozdravio vršioca dužnosti bana Savske banovine i sokole i zahvalio im što su ukazali čast Sušaku da ovaj slet održe u ovom uvjek nacionalnom gradu.

Zatim su govorili starješina sokolske župe Split g. Lauš, starješina župe Šibenik—Zadar g. Kovačev koji su u svojim govorima podvukli značaj sleta Sokolstva na Jadranu, ukazujući na nacionalne tradicije našeg Primorja i na potrebu održanja nacionalnog jedinstva kao i na velike zadatke sokolstva koje je uvjek bilo budni čuvar našeg mora i nacionalnog jedinstva. Posljednji je govorio g. dr. Oton Gavrančić, izaslanik starešinstva Saveza sokola Kraljevine Jugoslavije. Govor g. dra Gavrančića kao i govori ostalih govornika bili su popraćeni burnim manifestacijama. Nj. V. Kralju, Nj. Kr. Vis. Knezu Namjesniku Pavlu, Kraljevskom Domu i velikoj Jugoslaviji.

Sa ovog su zborovanja usto poslani ovi brzojavi:

Maršalatu Dvora Nj. Vel. Kralja

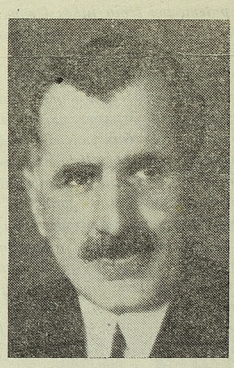
Nj. Kr. Vis. Knez Namjesnik Pavle

— Nj Kr. Vis. Knezu Namjesniku Pavlu — bratu dr-u Ivi Periviću Kr. Nanj. g. dr-u Radenku Stanković Kr. Namj.

*

Treba naročito podvući da su predhodno Slet brzojavno pozdravili gg. Kr Namjesnici.

BRZOJAV KR. NAMJ. G DR. PEROVIĆA GLASI:

G. dr. Ivo Perović

Starješini sok. župe »Sušak-Rijeka« — Srdačno i bratski pozdravljam svijesne sokole Jadrana na sletu u Sušaku, vjerne i neustrašive borce za Kralja i Dom predane zatočnike jugoslovenskih misli i pobornike bratske sloge Zdravo Sokoli — Kr. Namj. dr. Ivo Perović.

BRZOJAV KR. NAMJ. G. DRA RADENKA STANKOVIĆA: Sok. župa »Sušak Rijeka« — Pozdravlja svečanost za sleta jegoslovenskih župa. — Radenko Stanković.

Čitanje ovih brzojava bilo je pozdravljeno dugim i burnim aplauzom.

Iza zborovanja krenula je povorka istim redom Boulevardom Kralja Petra, Tyrševom ul. preko Jelačićeva trga, Masarykova šet., preko Supilove i Kosovske ul. na Strossmayerovu, odakle se vraća opet preko Radićeve ul. na Jelačićev trg. Građanstvo svugdje i bez prestanka priredilo marifestacionoj povorci spontane ovacije Sa prozora i balkona konstantno obasipana je povorka cvijećem. Tek oko 2 sata završen je taj veličanstven defile sokola uz zanosno klicanje i pljesak sušačkog građanstva.

JAVNA VJEŽBA

Poslije podne održana je javna vježba na Gradskom stadionu, pred izaslanikom Nj- Vel. Kralja i Nj. Vis. Kneza Namjesnika Pavla i ostalim

Dr. Jakši Račiću

na uspomenu imendana i 70 godišnjici

Slava apostolu Jakovu i Bogu,
što sada Jakši pjevati mugu.
Svi virovi u more se sliju,
barjaci mu se ponosno viju.
S njim se dići Jadran plavi,
ljubav krox ljubav sina slavi.
Slavimo imendan dobrom sinu,
jer ix našeg roda On se vinu.
Jedini Bože s neba sveti.
Ojegova himna k Tebi leti.
On milom rodu što ima dade,
plemenito srce, dušu, nade.
Sam sebe na žrtvenik stavi,
apostola Jakova pobožno slavi.
Skromno, zbiljnu sred tišina,
duhom stvora izvor vrlina.
Od mladosti na braniku stoji,
nevoljnike i patnike poji.
Čelične je volje nevidjene,
i dobru naroda posvećene.
Žar duše Njegove závode gradi,
golemo carstvo ruže mu sadi.
Čarobna i budna zora rana.
u životu ne bi pospana.
Oči mu se trude, vrline bude,
viđajući pravednike ljude.
Rosnim cvijećem Marjan kiti,
pokoljenjima će simbol biti.
Vjekovi trajno vjekove gone;
njemu sunce nigda ne tone.

U Splitu o Jakovdanu 1939

Petar KABIĆ

„ILS" INDUSTRIJA LIJEKA ŠIBENIK

O Jadranskoj regati

Kao stalna godišnja veslačka manifestacija na našem Jadranu osnovana je godine 1934 Jadranska regata.

Svrha Jadranskih regata sastoji se u tome da cjelokupni nas veslački sport na Jadranskom moru okupi oko jedne zajedničke veslačke manifestacije, kako bi ovi klubovi u jednom što jačem zajedničkom natjecanju ispoljili svoju snagu i formu veslačkog sporta sa Primorja.

Iza Prvenstva države u veslanju ova je regata najvaznija i najznačajnija veslačka manifestacija u državi, jer na njoj sudjeluju naše najbolje ekipe, naši najbolji veslački klubovi. Tu se sastaju Hrvatski veslački klub iz Splita, Prvak države u 1937 i 1938, nadalje Jugoslavenski pomorski sportski klub »Gusar« također iz Splita, prvak Evrope u osmercu za godinu 1932, pa jaka i opasna »Krka« iz Šibenika i Veslački klub »Jadran« iz Sušaka.

Prva Jadranska regata održana je 1934 godine u Šibeniku, druga 1935 u Splitu, treća 1936 u Sušaku, a četvrta 1937 u Šibeniku.

Ovogodišnja Jadranska regata održat će se 23 jula u Sušaku u 9 sati ujutro,

Do ove godine obuhvatao je program Jadranske regate deset tačaka, i to 4 yolskih i 6 outriggerskih. Ove godine proširen je taj program natjecanja, te je time značaj ovih regata samo povećan, U programu se otsada nalazi 14 tačaka i to 3 yolske tačke, cijeli olimpijski program u outriggerima i 2 tačke za pomladak.

Naročiti će utisak biti gledati snažne i od sunca opaljene atlete kako se združeni u jednoj lijepoj i viteškoj borbi natječu da sebi osigurajn naslov PRVAKA i da se pokažu najbolji među najboljima.

Sinjim morem klize dugi i uski čamci, a tjeraju ih vesla kojima upravljaju snažne mišice gipkih tjelesa sva u jednom pokretu u istom ritmu. Volja za pobjedom, snaga, ljepota, mladost i sklad to su glavna obilježja svih veslačkih takmičenja.

Interes za ovogodišnju Jadransku regatu velik je ne samo na Primorju i Dalmaciji, nego i u unutrašnjosti. Veće ili manje skupine ljubitelja ovog sporta i mora sprema se da 23 o.mj. pođe u Sušak, da provede ovu nedjelju na divnom suncu i moru i da uživa u jednoj nadasve lijepoj i značajnoj sportskoj manifestaciji.

Organizatori ove utakmice pobrinuli su se da za taj dan omoguće svakome što bolje i jeftinije veze sa Sušakom. Iz Zagreba kreće u subotu u noći 22 o. m. popularni vlak uz popularne cijene na Sušak, a vraća se nedjelju u noći u Zagreb. Iz Splita, Šibenika i Raba može se petak, odnosno subotu, (ako bi brzi bar iznimno htjeo da pristane u Šibenik), poći u Sušak redovitom brzom prugom Jadranske Plovidbe uz 50 posto popusta od redovite vozne tarife. Isto vrijedi za prugu br. 18 koja ide 23 o. mj. iz raznih mjesta otoka Krka. Iz Senja, Novog, Selaca i Crikvenice može se doći na Sušak u nedjelju 23 o. mj. autobusima »Tapreda« također se 50 posto popusta od redovite tarife. U jednom i drugom slučaju moraju se na polasku uzeti cijele karte, koje se u Sušaku moraju žigosati žigom Veslačkog kluba »Jadran« na ulazu u gledalište. Ista karta vrijedi onda za besplatni povratak. Točnije informacije daju agencije »Putnika«, Jadranske Plovidbe i Općinski turistički odbori.

Mi često naglašujemo da smo pomorska država, da ljubimo naše more, da jesmo i hoćemo biti napredan narod. Svi napredni narodi naročltom su brigom razvili svoj veslački sport, jer znaju da time svojoj omladini pružaju ne samo zdrav i plemeniti sport, nego i da pomoću tog sporta bude u njoj smisao za pomorstvo, Samo oni narodi mogu i znaju iskoristiti sve prednosti koje im pruža more, u kojima najširi slojevi zavole svoje more i njime se povežu. Jadranska regata svakako je priredba koja će bezuvjetno poslužiti ovome cilju.

Jadranska plovidba d.d.-Opravništvo Šibenik

priređuje u nedjelju IZLET za

SKRADIN

Odlazak iz Šibenika u 14 sati.
Cijena D. 12.— Djeca plaćaju polovicu

Velika pobjeda splitskih sokola-takmičara na takmičenjima primorskih sok. župa u Sušaku

U subotu 15 o. mj. u okviru Sleta Sokolstva na Jadranu održala su se u Sušaku takmičenja za prvenstvo primorskih Župa. Takmičenja su trajala cijeli dan od 6 sati ujutro do 8 sati na večer.

Rezultati takmičenja su slijedeći :

1) NIŽI ČETVEROBOJ MUŠKOG NARAŠTAJA

I mjesto kao odelenje ima Split
II „ Šibenik
III „ Sušak

Kao pojedinci u ovom takmičenju prva tri mjesta su zauzeli :

1) Grubišić Krsto, Šibenik
2) Ćulić Đorđe i Sinobad Zlatko, Split
3) Vuković Zvonko, Split

2) NIŽI OSMEROBOJ MUŠKOG NARAŠTAJA

I mjesto kao odelenje ima Split
II „ Sušak

Kao pojedinci u ovom takmičenju prva tri mjesta su zauzeli :

1) Draškovič Zdenko, Split
2) Bok Josip, Sušak
3) Barišić Kajo, Split

3) SREDNJI OSMEROBOJ MUŠKOG NARAŠTAJA

I mjesto kao odelenje ima Split
II „ Šibenik
III „ Sušak

Kao pojedinci u ovom takmičenju prva tri mjesta zauzeli su :

1) Bizjak Vladimir, Split
2) Kovačević Aleksandar, Split
3) Ivančić Aleksandar, Split

4) NIŽI OSMEROBOJ ČLANOVA

I mjesto kao odelenje ima Split
II „ Sušak

Kao pojedinci u ovom takmičenju prva tri mjesta zauzeli su :

1) Grčić Kruno, Split
2) Popović Lovro, Split
3) Asanović Veljko, Split

5) SREDNJI OSMEROBOJ ČLANOVA

I mjesto kao odelenje ima Split
II „ Sušak
III „ Šibenik

Kao pojedinci u ovom takmičenju prva tri mjesta zauzeli su :

1) Ing. Šustas Aleo, Sušak
2) Nogolić Nedjelko, Split
3) Ronac Veljko, Šibenik

UTAKMICE U ODBOJCI

Muški naraštaj

I mjesto Šibenik
II Split
III Sušak

Ženski naraštaj

I mjesto Split
II Šibenik
III Sušak

G-đa. Cvetković i Min. A. Maštrović u Dalmaciji

U Makarsku je stigao g. Ministar A. Maštrović koji je preko Sarajeva dopratio suprugu g. Pretsjednika vlade D. Cvetkovića koja će tamo proboraviti nekoliko dana na plaži.

Ban g. Dr. Bulć koji je sudjelovao poknsnoj vožnji našeg novog ratnog broda »Ljubljana« dočekao je visoke goste u Makarskoj.

Jedno veoma zgodno i praktično traženje!

Stari sindikalista i radnički borac g. Ljubomir Petrić, pretsjednik podružnice »Jugorasa« u Splitu traži putem svoje organizacije da bi se na našem primorju preko ljetnih sezona riješilo naše konobare da imaju da nose crna odijela i tvrde ovratnike, odnosno da bi ih se riješilo sputanosti u radu. Mjesto toga, da bi s preko ljeta uvelo da konobari budu odjeveni u jednostavnom bijelom odjelu, u šport košulji, sa eventualnim oznakama za glavne i pomoćne konobare. Ovo je traženje veoma praktično i trebalo bi odmah poduzeti korake, da bez daljnjega svi lokali provedu i tako riješi ove bijednike jednog veoma teškog kulučenja.

U ŽEGARU dne 15 jula vjenčali su se gg. Desa Nearlović učiteljica i Danilo Ljubojević učitelj.

Čestitamo !

JUGOSLAVENSKI LLOYD A. D.

Prije Atlantska plovidba Ivo Račić a. d.
i Jugoslovensko-amrikanska plovidba a. d.

Trgovačke pruge za sve krajeve svijeta

SVE OBAVJESTI DAJE :

Uprava društva u Zagrebu :
Gundulićeva ulica 3 — Telefon 32-51
agencije :
Split, Francuska obala 2 — Telefon 32
Sušak, Tomislava ul. br. 5 — Telefon 1-08

BRZOJAVI : PLOVIDBA

Članovi

I mjesto Šibenik
II Split
III Sušak

Članice

I mjesto Split
II Sušak

UTAKMICE U ŠTAFETNOM TRČANJU

Muški naraštaj 4x60

I mjesto Split sa 30.04 sek.
II Sušak 30.08
III Šibenik 31.02

Ženski naraštaj 4x60

I mjesto Šibenik sa 35.02 sek.
II Sušak 36.02
III Split 36.08

Članovi 4x100 — *diskvalificirana štafeta radi netočnog starta*

Članice 4x60

I mjesto Sušak bez konkurenta

PONOVNO JAVLJAMO da često primamo članke, lijepe po svom sadržaju i zanimljive, ali radi toga što iste nijesu potpisane niti nam je poznat pisac, i uslijed toga što nemamo nikakvu vjerodostojnost podataka ne možemo da ih uvrštavamo!

UPRAVA

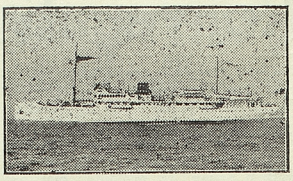
Novi starješina češkog sokolstva

Prag. — Ovih dana je na sastanku pretstavnika čeških sokolskih župa došlo do znatnih promjena u sastavu pretsjedništva Češke Obce Sokolske. Dosadašnji starješina Češko Obce Sokolske d-r Stanislav Bukovsky je dobrovoljno demisionirao. Za novog starješinu je izabran dosadašnji zamjenik starješine Jozef Truhlár, poznati stari sokolski borac. Druge važne funkcije u Češkoj Obci Sokolskoj zauzimaju: d-r Augustin Pechlát funkciju načelnika, Marija Provaznikova funkciju načelnice (bez promjene) i prosvjetara dosadašnji prosvjetar Antonin Krejči.

STAN U NOVOGRADNJI, tri sobe sa najmodernijim konforom, vode ima neprekidno - iznajmljuje se sa prvim avgustu, informacije u Crkvenom sudu, telefon 94.

UPOZORENJE PRETPLATNICIMA

Izvjesnom broju pretplatnika poslali smo obračun za dug i molimo da novac doznače, kako ne bi došlo do obustave slanja lista. UPRAVA

„ADRIATICA"
S. A. DI NAVIGAZIONE - VENEZIA

m. l. F.sco MOROSINI. — Luksusna brza pruga Venezia-Trieste-Dalmacija. Savršena udobnost, finoća posluge, brzina prevoza.
m. l. tipa »BRIONI« i »Città di Bari.« Udobna turistička putovanja po Jadranu. — Specijalne jeftine cijene.
Agencije u svim glavnim lukama.
Zastups vođa Šibenik: Tvrtka Giovanni CALEB

Organizovani napadaj na Sokole u Crikvenici

Crikvenica, 17 jula

Jučer je ovdje izvršen organizovani napadaj na Sokole, koji su se vraćali posebnim parobrodom »Rab« sa veličanstvenog sleta Sokolstva na Jadranu. Premda je parobrod imao cijeli sat zakašnjenja, te je stigao u Crikvenicu tek oko 23 sata, čekalo je na njegov dolazak veliko mnoštvo svijeta, među njima znatan broj [redacted] koji su, kako je utvrđeno, već popodne pripremili napadaj na Sokole. Na parobrodu, kojim su putovali Sokoli iz Crikvenice, Vrbnika, Selca, Novog, Baške i Raba vladalo je veselo sokolsko raspoloženje, a glazba je svirala sokolsku koračnicu. Još nije darobrod pristao uz molo, već je počela sa obale bombardma sa kamenjem i jajima na mirne izletnike, uz žestoke povike: »dolje plaćenici«, »dolje jugosokoli«, [redacted] itd. Čim su se izletnici i Sokoli za Crikvenicu i Vrbnik iskrcali, počela je navala na pojedina sokolska lica. U vici i galami bilo je nemoguće održati izletnike na okupu te su nekoji između njih zaostali. Na ovu nekolicinu oborio se sav bijes neodgovorne mase, te je uslijedila bezobzirna navala na njih te su oboreni napadajem iza leđa udarcima na tlo i teško isprebijani. Tako su su stradali braća Oskar Marčelja, Vinko Škarica, Josip Varović (član Sokola iz Zagreba), a najviše Janko Jazbec, društveni starješina, koji je išao zadnji.

Psovkama napadnuti su i nekoji Sokoli iz drugih krajeva, koji su došli ovamo na izlet. Ipak se našlo među publikom nekoliko umjerenih i čestitih građana koji su se lično izložili u obranu napadnutih lica te time spriječili, da navedeni nijesu pobacani u more. Napadnutim je kasnije pružena liječnička pomoć. Starješinu Jazbeca, koji se nalazi u kućnoj njezi, posjetio je tokom današnjeg dana veliki broj stranih Sokola koji su došli ovamo na izlet te su putem saznali za crikveničke događaje. Ovdašnjim prilikama trebalo bi posvetiti dužnu pažnju.

Te su prilike krive, da je prestao veliki broj inače dobrih Sokola da aktivno učestvuje u sokolskom radu bojeći se vječitih napadaja i razbijanja prozora, da ne kažemo gospodarskog bojkota, koji se sistematsko provodi prema ostalim Sokolima.

Jedna od mnogih gradskih potreba

Mnogobrojne šibenske stepenice računaju se u jednu od privlačivosti našeg grada, i u njima naši i strani turisti vide zadnje ostatke starog srednjovječnog grada. Ali iako svi mi poštujemo prošlost svoga grada, bila bi želja svih građana da se malo veća pažnja posveti tim starinama, jer se sve te atrakcije i privlačivosti mogu pretvoriti u ruglo i sramotu jednog modernog grada.

Skoro u centrumu grada i u blizini naše čuvene Katedrale nalaze se takve jedne stepenice, koje vode od crkve sv. Barbare na obalu. Ali one su u takvom derutnom stanju da zaista pretstavljaju jednu veliku sramotu za naš grad. Da bi slika bila još potpunija na dnu ovih stepenica s obe strane starih gradskih vrata (lijepo poštovanje starina!) nalaze se dva zapuštena pisoara. Osim svog ružnog izgleda ove stepenice prestavljaju i pravu životnu opasnost za mnoge prolaznike, pa je pravo čudo da se svakog dana ne dogodi koja nesreća.

Pošto ove stepenice pretstavljaju jednu od najzgodnijih veza između obale i ulice Kr. Tomislava, a nalaze se u neposrednoj blizini historijske katedrale Sv. Jakova i Župskog ureda, mislimo du bi ih trebalo svakako i to odmah bar nekako urediti i popraviti.

»1.000 din zaradite mjesečno doma ako kupite ručni brzopletači stroj. Dademo materijal, preuzmemo robu. Pišite »Ano«« Maribor«.

Boško Desnica

OPSADA ŠIBENIKA 1647 GOD.

2

(Ulomak iz »Historia della Guerra di Dalmatia tra Venetiani e Turchi del Dottor Francesco Difnico dall' anno 1645 sino alla pace, e separatione de confini 1671.«)

tretisano lice nije niko drugi nego sam pisac djela, Frane Difniko. Gurato dalje kaže da je djelo pisano nejednakim rukopisima i ortografijama, i da ostavlja utisak da je pisano po diktatu Postile, ispravci i dodaci potječu, kaže Gurato, od Lučića, čiji je rukopis on odlično poznavao. (Ovo je Guratovo tvrđenje nesumljivo dokazano Lučićevim pismom Danijelu Difniku koje smo prije spomenuli a koje Guratu jamačno nije moglo biti poznato.)

Gdje je svršio ovaj Ponteov original nije nam poznato. Znademo da biblioteka Arheološkog Muzeja u Splitu ima jedan vrlo stari primjerak Difnikove istorije, ali ne bi znali kazati koliko on odgovara Guratovom opisu Ponteova originala.

Osim ove istorije i ranije spomenutog memorijala, nesumljivo Difniko je napisao i drugih istorijskih djela, koja nažalost nisu do nas doprla, a da ih je bilo dokazuje nam i citat jednog podliška u Gazzetta di Zara iz 1846 g. u kom se kao izvor napisa vodi jedan rukopis Frane Difnika bez pobliže oznake.

Difniko je umro pod konac januara 1672 g. i njegova se je smrt osjetila kao težak gubitak za grad i za pokrajinu. I doista i Šibenik i Dalmacija izgubili su u njemu jednog velikog građanina, koji je svoj znatni um, svoje opsežno znanje i svoj čestiti život nesebično posvetio svom gradu i svojoj zemlji.

I ako nam je, kako smo vidjeli, od Difnikovih djela ostala samo njegova Istorija dalmatinskog rata, već je to jedno djelo dovoljno da se stvori sud o značenju i vrijednosti njegova auktora. Istorija je podijeljena u četiri knjige. Prva obuhvata razdoblje od početka rata 1645 do osvojenja Zemunika i preosvojenja Novigrada u proljeće 1647; druga iznosi događaje od proljeća 1647 do osvojenja Klisa u proljeće 1648; treća knjiga ide od proljeća 1648 do 1660, četvrta od 1660 do mira i razgraničenja 1671 g. Naročito je pažljivo, tačno i iscrpno obrađena partija koja se odnosi na razgraničenje, jamačno stoga što je u pregovorima sa turskim povjerenicima znatnog učešća imao piščev brat Danijel, a vjerovatno da i sam pisac, zahvaljujući svojoj naučnoj kompetenciji, poslužio mletačkom komesaru prokuratoru Naniju kao ekspert i savjetodavac. Konciznije su ali ne manje trijezno i objektivno obrađene i ostale partije djela, koje, u svojoj cjelini, pretstavlja jednu savršeno pouzdanu, tačnu i zanimljivu istoriju Dalmacije u tom razmaku vremena, jedan odličan naučni rad od prvorazredne važnosti i danas kao i u vrijeme kad je napisan. I te uzbudljive događaje naše prošlosti, koje je Difniko pratio kao očevidac i učesnik, on izlaže glatko, tečno, povezano, stilom čednim, jednostavnim i lišenim svake barokne napirlitanosti. Kao istoričar Difniko, klasičar, pridržao se klasičarskog principa »ne quid falsi audeat, ne quid veri non audeat dicere«. Njegova je istorija istorija a ne panegirik državnoj vlasti ili državniku vlastodršcu. Difniko nikad ne preza pred istinom pa i onda kada ta istina može da bude porazna po dobro ime države i opasna po samog istoričara, on je daje sirovo, bez uvijanja, bez eufemizama i bez obzira na ličnu opasnost. Sumnjam da bi se u ono vrijeme mogao naći u cijeloj mletačkoj državi čovjek koji bi, kod onolike moći mletačkog inkvizitorskog tribunala, smjeo da prikaže grozote izvršene od mletačke soldateske kod evaukacije Klisa, onako realistički i sugestivno kako je to učinio Difniko, a uvjeren sam da se nebi našao niko koji bi se, kao on, usudio da ispriča kako je Foskolo dao potajno utopiti Morlake koji su pregovarali sa Turcima o povratku na stara ognjišta ili koji bi bilježeći vijest da je u Splitu umro otrovan general Gil d As, »Capitano di troppo liberi sentimenti«, tako neuvijeno dao naslutiti da se kod Mlečića slobodoumlje kažnjava otrovom.

Onaj dio Difnikove istorije koji se odnosi na mir i razgraničenje u Dalmaciji štampao je zaslužni savjetnik J. Alačević u „Tabulariumu" 1901 g. Zadarski nedjeljni list »La Domenica« donio je neke ulomke iz prvih knjiga istorije. Na našem jeziku nije do sada o Difniku ništa pisano, niti je šta iz te istorije na naš jezik prevedeno. Odlučili smo stoga da donesemo u prevodu bar onaj dio koji se odnosi na opsadu Šibenika 1647 g. Na taj smo se izbor riješili stoga što je Difniko, koji je izdržao opsadu u svom rodnom gradu, brižljivo i sa mnogo ljubavi opisao sve njene razne faze, pa smo, ne znamo da li sa pravom ili ne, ražunali da će takav prikaz zainteresovati pozne potomke ondašnjih branilaca Šibenika.

„TIPOGRAFIJA"
ŠIBENIK
kraj Katedrale Sv. Jakova
Vj. R. Pelicarić

Preuzima sve poslove spadajuće u grafička struku. — Skladište tiskanica za općine, ostale urede i kancelarije. - Točna podvorba

Tisak i vlasnik: „TIPOGRAFIJA" štamparsko novinsko i knjižarski zavod, za tiskaru i uredništvo odgovara: direktor Hamilkar Vitaliani, Sibenik